

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет економіки та управління

Кафедра міжнародної економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕРЖАВНІ ТА МУНІЦИПАЛЬНІ ФІНАНСИ

для студентів

спеціальності 051 Економіка

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 051.00.01 Економіка міста. Урбаністика

Київ – 2024

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307965	
Програма № <u>3204/24</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
<u>Григорук</u> (підпис)	 (прізвище, ініціал)
« <u> </u> »	20 <u>24</u>

Розробники:

Цюпа Оксана Петрівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

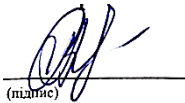
Викладачі:

Цюпа Оксана Петрівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол від 12 січня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

А.В.Шлапак

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) Економіка міста. Урбаністика.

12.01.2024 р.

Керівник освітньої програми

Ю.М. Жукова

Робочу програму перевірено

12.01.2024 р.

Заступник директора/декана

О.О. Казак

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 кредити / 120 годин	
Курс	3	
Семестр	6	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	56	
Модульний контроль	8	
Самостійна робота	26	
Контроль	30	
Форма семестрового контролю	іспит	

Мета дисципліни: Підготовка висококваліфікованих фахівців з економіки, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками щодо управління державними та муніципальними фінансами з метою забезпечення фінансовими ресурсами тих потреб держави, органів місцевого самоврядування та громадян, які не можуть бути задоволені через ринковий механізм.

Завдання навчальної дисципліни:

- набуття теоретичних знань у сфері формування і використання фінансових ресурсів держави та органів місцевого самоврядування з метою реалізації покладених на них функцій;
- вивчення структури державних фінансів та особливостей функціонування кожної ланки системи державних фінансів;
- вивчення принципів організації муніципальних фінансів як основи місцевого самоврядування;
- визначення проблеми формування і розподілу державного та місцевих бюджетів, цільових фондів і фінансів державних/комунальних підприємств та установ і окреслити шляхи їх вирішення в умовах децентралізації;
- оволодіння навиками роботи із законодавчими й інструктивними матеріалами.

3. Результати навчання за дисципліною.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: теоретичну та методологічну базу державних та муніципальних фінансів, нормативно-правову базу державних і муніципальних фінансів, відповідну фахову термінологію, принципи організації та функціонування фінансів держави та органів місцевого самоврядування в Україні, закономірності

у сфері фінансових відносин, стан державних та муніципальних фінансів, систему управління державними та місцевими фінансами.

вміти:

- вільно орієнтуватися в теоретичних і практичних проблемах державних та муніципальних фінансів, прогнозувати майбутній розвиток фінансових відносин в державі; аналізувати бюджетну, податкову політику держави та ОМС, проводити аналіз виконання державного і місцевого бюджетів; робити розрахунок відрахувань підприємств і громадян у державні цільові фонди; аналізувати тенденції розвитку системи державних та муніципальних фінансів, їх окремих ланок, оцінювати вплив системи оподаткування на діяльність підприємств і формування доходів бюджету; застосовувати знання з фінансової науки в практичній діяльності та обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних виробничих завдань.

Програмні компетентності

ЗК11.	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
СК2.	Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.
СК5.	Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
СК 8.	Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.
СК10	Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.
СК11.	Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.
СКУ16.	Здатність аналізувати господарський механізм економіки міста, приймати рішення, які підвищують ефективність його функціонування з урахуванням євроінтеграційного напрямку розвитку української економіки.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН5.	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
РН9.	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів

	соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
PH11.	Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
PH18.	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
PHУ25.	Застосовувати економічні методи аналізу стану галузей і суб'єктів муніципальної економіки.
PHУ26.	Демонструвати навички розробки та обґрунтування традиційних та інноваційних напрямів стратегічного розвитку міста.
PHУ27.	Використовувати методи оцінки ефективності функціонування складових інфраструктури міста.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні:					Самостійні
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовний модуль 1. Теоретичні аспекти державних та муніципальних фінансів							
Тема 1. Система державних фінансів	6	2	-	2	-	-	2
Тема 2. Муніципальні фінанси	6	2	-	2	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	14	4	-	4	-	-	4
Змістовний модуль 2. Бюджетна та податкова системи							
Тема 3. Бюджетна система та бюджетний устрій України	6	2	-	2	-	-	2
Тема 4. Система доходів бюджетів в Україні	6	2	-	2	-	-	2
Тема 5. Система видатків бюджетів в Україні	6	2	-	2	-	-	2
Тема 6. Бюджетний процес та його особливості в Україні	6	2	-	2	-	-	2
Тема 7. Податки в системі державних та муніципальних фінансів	6	2	-	2	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	32	10	-	10	-	-	10
Змістовний модуль 3. Фінанси державних/комунальних підприємств, цільових фондів							
Тема 8. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	6	2	-	2	-	-	2
Тема 9. Фінанси державних підприємств	6	2	-	2	-	-	2
Тема 10. Фінансове забезпечення діяльності підприємств комунальної форми власності	6	2	-	2	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	20	6	-	6	-	-	6
Змістовний модуль 4. Управління державними та муніципальними фінансами							
Тема 11. Державний кредит і управління державним/місцевим боргом.	5	2	-	2	-	-	1
Тема 12. Фінансова політика на державному та місцевому рівнях	5	2		2			1
Тема 13. Управління державними та муніципальними фінансами	6	2		2			2
Тема 14. Державний фінансовий контроль	6	2	-	2	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	24	8	-	8	-	-	6
Екзамен	30						
Усього	120	28	-	28	-	-	26

Програма навчальної дисципліни
Змістовний модуль 1.
Теоретичні аспекти державних та муніципальних фінансів

Тема 1. Система державних фінансів

Економічна сутність державних фінансів. Етапи становлення та розвитку фінансової науки. Сучасні теорії державних фінансів. Призначення і роль фінансів держави в економічному та соціальному розвитку суспільства. Сукупність заходів, що забезпечують використання фінансів як одного з дійових важелів економічної політики держави. Економічна сутність, ознаки державних фінансів. Функції фінансів. Фінанси та інші економічні категорії. Правові основи фінансів держави в Україні.

Тема 2. Муніципальні фінанси

Суть муніципальних фінансів, причини їх появи, їх склад. Роль і значення муніципальних фінансів для розвитку територій. Взаємозв'язок муніципальних і державних фінансів. Функції муніципальних фінансів. Система муніципальних фінансів України.

Змістовний модуль 2.
Бюджетна та податкова системи

Тема 3. Бюджетна система та бюджетний устрій України

Призначення та економічна суть бюджету. Ознаки бюджету. Роль бюджету у перерозподілі валового внутрішнього продукту між галузями економіки, верствами населення та територіями. Бюджет як основний фінансовий план держави. Бюджет у системі загальнодержавних фінансових планів держави. Суть та структура бюджетної системи. Типи бюджетних систем. Принципи побудови бюджетної системи України. Функції органів законодавчої та виконавчої влади у бюджетному процесі. Бюджетна система України та зарубіжних країн. Сутність бюджетної класифікації. Становлення та розвиток державного казначейства України.

Тема 4. Система доходів бюджетів в Україні

Система доходів бюджету й ознаки їх класифікації. Методи і джерела формування доходів бюджету. Склад і структура доходів державного та місцевих бюджетів. Організація мобілізації доходів бюджету. Механізм формування доходної бази до бюджету. Правове регулювання формування доходів бюджетів різних рівнів.

Тема 5. Система видатків бюджетів в Україні

Економічна сутність, принципи організації системи видатків бюджету і ознаки її класифікації. Функціональна, відомча, програмна та економічна класифікація бюджетних видатків. Склад і структура видатків державного та місцевих бюджетів. Критерії розмежування видів видатків між місцевими

бюджетами. Принципи, форми та методи бюджетного фінансування. Порядок фінансування бюджетних установ та організацій.

Тема 6. Бюджетний процес та його особливості в Україні

Стадії бюджетного процесу. Учасники бюджетного процесу та їх повноваження. Головні розпорядники та розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня та їх основні функції. Основні напрямки бюджетної політики на наступний бюджетний період. Розгляд та прийняття Державного бюджету України. Складання, розгляд та затвердження місцевих бюджетів. Особливості затвердження та виконання бюджетів у разі несвоєчасного їх прийняття. Організація виконання державного та місцевих бюджетів за доходами та видатками. Порядок внесення змін до закону про Державний бюджет України та рішень про місцеві бюджети.

Тема 7. Податки в системі державних та муніципальних фінансів

Передумови розвитку і виникнення податків. Економічна суть податків і їх призначення, ознаки, функції, класифікація. Елементи оподаткування. Податкова система та податкова політика. Система органів державної податкової служби. Економічна природа оподаткування підприємств. Податок на прибуток підприємств, податок на землю; ПДВ та проблеми його бюджетного відшкодування. Порядок нарахування та сплати мита й акцизного податку. Теоретичні основи оподаткування доходів фізичних осіб. Порядок визначення та сплати податку на доходи фізичних осіб. Практика місцевого оподаткування. Склад місцевих податків і зборів. Порядок формування податку на нерухомість, єдиного податку. Порядок формування збору за місця паркування транспортних засобів, туристичного збору. Проблеми реформування місцевого оподаткування.

Змістовний модуль 3.

Фінанси державних/комунальних підприємств, цільових фондів

Тема 8. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Призначення, сутність та класифікація соціального страхування. Роль фондів соціального страхування у забезпеченні соціального захисту населення. Джерела формування та напрямки використання коштів фондів загальнообов'язкового державного страхування. Фактори, що впливають на рівень соціального захисту громадян за рахунок коштів позабюджетних фондів соціального страхування. Недержавне соціальне страхування. Зміст та структура пенсійної системи. Характеристика рівнів пенсійної системи. Перспективи розвитку страхової медицини в Україні.

Тема 9. Фінанси державних підприємств

Зміст і основні принципи організації фінансів державних підприємств. Особливості організації і функціонування фінансів державної форми. Завдання та функції фінансів державних підприємств. Зміст та основні принципи організації фінансів державних підприємств. Фінансові ресурси державних підприємств. Джерела формування фінансових ресурсів господарських суб'єктів

державної форми власності. Доходи та видатки господарських суб'єктів від звичайної та надзвичайної діяльності. Фінансові результати діяльності державних підприємств.

Тема 10. Фінансове забезпечення діяльності підприємств комунальної форми власності

Поняття комунальної власності. Об'єкти права комунальної власності. Види комунальних підприємств. Фінансові ресурси комунальних підприємств та їх види. Порядок складання, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів комунальних підприємств. Проблеми розвитку житлово-комунального господарства в Україні. Особливості організації фінансів житлово-комунального господарства. Класифікація та групування витрат ЖКГ. Планування та калькулювання собівартості житлово-комунальних послуг.

Змістовний модуль 4.

Управління державними та муніципальними фінансами

Тема 11. Державний кредит і управління державним/місцевим боргом.

Сутність та особливість державного кредиту, необхідність його у фінансовій системі. Форми державного/муніципального кредиту та державний/місцевий борг. Класифікація державної позики. Державний кредит та інвестиційна складова перебудови та оздоровлення фінансової системи України. Економічна природа державного/місцевого боргу, причини його збільшення. Державний борг: його класифікація за типом кредитора. Оцінка кредитних угод України з міжнародними фінансовими організаціями, урядами інших країн. Структура та динаміка державного боргу. Державний внутрішній борг. Зовнішній борг України. Прямий і гарантований борг країни. Обслуговування державного/місцевого боргу та сучасні методи його реструктуризації.

Тема 12. Фінансова політика на державному та місцевому рівнях

Поняття фінансової політики, її складові. Задачі і принципи фінансової політики. Форми і методи реалізації фінансової політики. Методи впливу фінансової політики на досягнення стабілізації та економічного зростання в державі. Типи фінансової політики: жорстка регламентація, помірна регламентація і політика мінімальних обмежень. Стратегія і тактика фінансової політики України на сучасному етапі. Фінансовий механізм.

Суть державної регіональної політики та її роль у забезпеченні стабільності регіонів. Фінансова незалежність місцевого самоврядування. Зміст і значення фінансової політики органів місцевого самоврядування.

Тема 13. Управління державними та муніципальними фінансами

Принципи, на яких базується управління державними/муніципальними фінансами. Суб'єкти та об'єкти управління. Складові управління державними/місцевими фінансами. Методи здійснення управління. Стратегічне та оперативне управління державними/місцевими фінансами. Принципи

управління. Види управління. Фінансовий апарат та його функції. Організаційний склад фінансової системи України.

Міністерство фінансів України - центральний орган державної виконавчої влади в сфері фінансової діяльності. Законодавчі документи, якими керується Міністерство фінансів України у своїй діяльності. Основні завдання Міністерства фінансів України, його функції та права. Місцеві фінансові органи.

Державна Казначейська служба України: організаційна структура, основні завдання та повноваження. Функції Державної казначейської служби на місцевому рівні. Органи Державної аудиторської служби України: структура, завдання, функції. Розпорядники бюджетних коштів та їх повноваження. Органи Державної податкової служби України: склад, завдання.

Тема 14. Державний фінансовий контроль

Суть фінансового контролю. Об'єкт, предмет та завдання фінансового контролю. Методи та форми фінансового контролю. Аудит. Види фінансового контролю. Принципи фінансового контролю. Класифікація фінансового контролю. Суб'єкти фінансового контролю та їх функції.

Контроль навчальних досягнень Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1.	Відвідування лекцій	1	2	2	5	5	3	3	4	4
2	Відвідування семінарських занять	1	2	2	5	5	3	3	4	4
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	5	25	3	15	4	20
4	Робота на практичних заняттях	10	2	20	5	50	3	30	4	40
5	Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом				59		110		76		93
Максимальна кількість балів			338							
Розрахунок коефіцієнта: 338/60=5,63										
Екзамен: 40										
Загалом: 100										

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні аспекти державних та муніципальних фінансів			
1	Тема 1. Система державних фінансів	2	5
2	Тема 2. Муніципальні фінанси	2	5
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Бюджетна та податкова системи			
3	Тема 3. Бюджетна система та бюджетний устрій України	2	5

4	Тема 4. Система доходів бюджетів в Україні	2	5
5	Тема 5. Система видатків бюджетів в Україні	2	5
6	Тема 6. Бюджетний процес та його особливості в Україні	2	5
7	Тема 7. Податки в системі державних та муніципальних фінансів	2	5
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. Фінанси державних/комунальних підприємств, цільових фондів			
8	Тема 8. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	2	5
9	Тема 9. Фінанси державних підприємств	2	5
10	Тема 10. Фінансове забезпечення діяльності підприємств комунальної форми власності	2	5
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4. Управління державними та муніципальними фінансами			
11	Тема 11. Державний кредит і управління державним/місцевим боргом	1	5
12	Тема 12. Фінансова політика на державному та місцевому рівнях	1	5
13	Тема 13. Управління державними та муніципальними фінансами	2	
14	Тема 14. Державний фінансовий контроль	2	
	Разом	26	70

Критерії оцінювання самостійної роботи студента:

5 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, демонструє навички самостійного пошуку необхідної інформації, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання питання. Немає помилок у відповідях на питання.

4 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 1 помилку у відповідях на питання.

3 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 2 помилки у відповідях на питання.

2 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 3 помилки у відповідях на питання.

1 бал – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 4 помилки у відповідях на питання.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання практичних занять:

5-10 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, демонструє навички самостійного пошуку необхідної інформації, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання та ілюструє викладений матеріал власною створеною презентацією.

1-5 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, немає супроводження відповіді власною створеною презентацією.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в модульному середовищі у вигляді виконання тестових завдань за темами модуля.

Сума балів, накопичених студентом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Критерії оцінювання модульного контролю з дисципліни наступні:

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу - 25.

Модульна контрольна робота при дистанційній формі навчання складається з 25 тестів.

Тестові завдання охоплюють весь зміст модуля і розподілені наступним чином:

Якщо в модулі 5 тем:

Тема перша - 5 тестів;

Тема друга – 5 тестів;

Тема третя – 5 тестів;

Тема четверта – 5 тестів.

Тема п'ята – 5 тестів.

Якщо в модулі 4 теми:

Тема перша - 6 тестів;

Тема друга - 6 тестів;

Тема третя – 6 тестів;

Тема четверта – 7 тестів.

Якщо в модулі 4 теми:

Кожен тест оцінюється у 1 бал максимально.

При тестуванні он-лайн оцінки обраховується:

- для тестів, які передбачають одну правильну відповідь (формату «один з багатьох») 1 бал виставляється, якщо відповідь правильна, у протилежному випадку виставляється оцінка 0 балів;

При виконанні модульної контрольної роботи необхідно слідкувати за терміном виконання та за часовим обмеженням.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Тема дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
--------	-----------------	----------------	------------------------

I	Теми 1,2 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
II	Теми 3,4,5,6,7 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
III	Теми 8, 9,10 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
IV	Теми 11,12 13,14 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль – екзамен. Екзамен проводиться у вигляді тестування онлайн в ЕНК. На нього виносяться тести з усіх 14 тем курсу, по 2-3 тести з кожної теми. Кожен тест оцінюється у 1 бал максимально, тому за 40 тестових завдань студент може одержати максимально 40 балів.

При тестуванні он-лайн оцінка обраховується:

- для тестів, які передбачають одну правильну відповідь (формату «один з багатьох» та «так або ні») 1 бал виставляється, якщо відповідь правильна, у протилежному випадку виставляється оцінка 0 балів;

- за тест, який передбачає декілька правильних відповідей (формат «декілька з багатьох», «відповідність») оцінка розраховується на пропорційній основі. Якщо, наприклад, в тесті передбачено дві правильні відповіді, то 1 бал виставляється, якщо студент навів обидві правильні відповіді, якщо одну правильну і одну неправильну – то оцінка за тест 0,5 балів, якщо ж обидві відповіді студента неправильні – тест оцінюється у 0 балів). Аналогічно для 3 відповідей – кожна оцінюється у 0,33 бали і помилки враховуються відповідно.

Підсумковий рейтинговий бал одержується шляхом сумування оцінок семестрової поточної роботи студента (в межах 60 балів) та балів, отриманих за екзамен (в межах 40 балів).

6.3. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Боргова політика органів місцевого самоврядування та управління місцевим боргом
2. Бюджет як економічна категорія
3. Бюджет як основний фінансовий план держави
4. Бюджет як централізований фонд грошових коштів держави
5. Бюджетна система і бюджетний устрій
6. Взаємовідносини ланок бюджетної системи
7. Видатки місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів
8. Видатки, що здійснюються з бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад

9. Видатки, що здійснюються з бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів
10. Видатки, що здійснюються з Державного бюджету України
11. Види бюджетного дефіциту
12. Види державних підприємств
13. Види фінансової політики на місцевому рівні та їх характеристика
14. Громадський фінансовий контроль і його роль в управлінні місцевими фінансами
15. Державний борг і способи коригування позикової політики
16. Джерела покриття бюджетного дефіциту
17. Джерела формування доходів бюджету
18. Доходи державного бюджету
19. Доходи місцевих бюджетів
20. Економічний зміст та види місцевих запозичень
21. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування
22. Загальна характеристика державних економічних цільових фондів
23. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування
24. Звітність про виконання бюджету
25. Зміст, принципи та завдання фінансового контролю на місцевому рівні
26. Історико-економічний аспект розвитку бюджетної системи України
27. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів за доходами та видатками
28. Касове виконання державного бюджету за доходами і видатками
29. Класифікація видатків бюджету
30. Контрольні повноваження Державної казначейської служби України
31. Методи фінансового контролю
32. Методи формування доходів бюджету
33. Міжбюджетні трансферти та їх роль
34. Місцеві фінанси, їх роль і значення для розвитку територій
35. Напрями використання коштів бюджету розвитку місцевих бюджетів
36. Нормативно-правове забезпечення функціонування бюджетної системи
37. Організація системи доходів бюджету
38. Основи бюджетного устрою
39. Основні засади та принципи побудови Податкового кодексу України
40. Особливості організації та управління фінансами підприємств комунальної власності
41. Особливості фінансового механізму державних підприємств
42. Особливості фінансової політики на місцевому рівні
43. Пенсійний фонд України
44. Повноваження Міністерства фінансів України та місцевих фінансових органів

45. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг.
46. Податкова система та її елементи
47. Поняття та мета регулювання міжбюджетних відносин.
48. Поняття та причини бюджетного дефіциту
49. Поняття фінансової системи та її структурна будова
50. Правовий характер бюджету
51. Правові й організаційні основи бюджетної системи
52. Призначення і роль цільових фондів фінансових ресурсів
53. Принципи оподаткування
54. Природа й функції податків, зборів, обов'язкових платежів
55. Програмно-цільовий метод планування видатків місцевих бюджетів
56. Реформа адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування в Україні та її цілі
57. Розмежування видатків між бюджетами
58. Роль бюджету у фінансово-кредитному механізмі
59. Роль державного бюджету в соціально-економічному розвитку держави
60. Роль і призначення Державного казначейства в управлінні бюджетними коштами
61. Склад і структура доходів бюджету України
62. Склад і структура системи державних фінансів України
63. Склад муніципальних фінансових інститутів
64. Склад фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування
65. Складники системи муніципальних фінансів
66. Соціально-економічна суть цільових державних фондів
67. Становлення і розвиток бюджетної системи України
68. Структура та принципи побудови бюджетної системи України
69. Сутність і загальна характеристика доходів бюджету
70. Сутність і значення видатків бюджету
71. Сутність і призначення державних (публічних) фінансів та їх функції
72. Сутність та функції фінансів
73. Суть і класифікація державних позик
74. Суть і призначення фінансового контролю
75. Суть, поняття та форми державного кредиту
76. Тарифи на житлово-комунальні послуги
77. Фінансова політика, її сутність, види і значення
78. Фінансова стратегія і фінансова тактика органів місцевого самоврядування
79. Фінансовий механізм та його роль у реалізації фінансової політики
80. Фінансові взаємозв'язки між державними підприємствами та державними фінансами України
81. Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю
82. Форми та проблеми фінансування бюджетного дефіциту в Україні
83. Формула розрахунку обсягу міжбюджетних трансфертів.
84. Функції місцевих фінансів

85. Функціонування бюджетів участі в Україні
86. Характер та форми взаємовідносин між бюджетами
87. Характеристика місцевих податків і зборів та практика їх справляння в Україні
88. Характеристика податкової системи України
89. Характеристика стадій бюджетного процесу на місцевому рівні
90. Цільові фонди соціального спрямування

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
A	100-90
B	82-89
C	75-81
D	69-74
E	60-68
FX	35-59
F	0-34

Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 120 год., лекції – 28 год., практичні заняття – 28 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 26 год., іспит – 30 год.

Модулі	Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2					Змістовний модуль 3			Змістовний модуль 4			
	Назва модуля	Теоретичні аспекти державних та муніципальних фінансів	Бюджетна та податкова системи					Фінанси державних/комунальних підприємств, цільових фондів			Управління державними та муніципальними фінансами			
лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Теми лекцій	Система державних фінансів	Муніципальні фінанси	Бюджетна система та бюджетний устрій України	Система доходів бюджетів в Україні	Система видатків бюджетів в Україні	Бюджетний процес та його особливості в Україні	Податки в системі державних та муніципальних фінансів	Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	Фінанси державних підприємств	Фінансове забезпечення діяльності підприємств комунальної форми власності	Державний кредит і управління державним/місцевим боргом	Фінансова політика на державному та місцевому рівнях	Управління державними та муніципальними фінансами	Державний фінансовий контроль

Теми практичних занять	Система державних фінансів	Муниципальні фінанси	Бюджетна система та бюджетний устрій України	Система доходів бюджетів в Україні	Система видатків бюджетів в Україні	Бюджетний процес та його особливості в Україні	Податки в системі державних та муніципальних фінансів	Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	Фінанси державних підприємств	Фінансове забезпечення діяльності підприємств комунальної форми власності	Державний кредит і управління державним/місцевим боргом	Фінансова політика на державному та місцевому рівнях	Управління державними та муніципальними фінансами	Державний фінансовий контроль
Самостійна робота	10 балів	25 балів			15 балів			20 балів						
Модульний контроль	МК – 25 балів	МК – 25 балів			МК – 25 балів			МК – 25 балів						
Разом	338, коефіцієнт переведення у 60-бальну шкалу: 338/60=5,63													
	Екзамен: 40													
	Загалом: 100													

Рекомендовані джерела Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, що побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійне інформаційне забезпечення, мультимедійний проектор, SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

На заняттях і під час самостійної роботи студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, а також інші види методичного забезпечення, що розроблені на кафедрі, а саме:

- презентації;
- навчальні посібники;
- робоча програма навчальної дисципліни;
- збірка тестових і контрольних завдань для модульного оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (програми тестування).
- електронний навчальний курс «Муниципальний менеджмент».

Рекомендована література Основна (базова)

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>

3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV : веб-сайт. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. : веб-сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21.05.97 р. №280/97-ВР. Відомості Верховної ради України. 1997. № 24. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Закон України «Про столицю України - місто-герой Київ» 15 січня 1999 року № 401-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/401-14#Text>
7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
8. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003р. №1058-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>
9. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» №1057-IV від 2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text>
10. Бюджетна система: тенденції розвитку / [В.М. Мазярчук та ін.]; під ред. В.М. Мазярчука. Київ: «ФОП Лопатіна О .О.», 2019. 384 с.
11. Державні фінанси [Текст] : підручник / І. Г. Ткачук. – Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника», 2015. – 510 с.
12. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
13. Музиченко Г. В., Коляда Т. А. Навчальний посібник з дисципліни «Публічні фінанси». Одеса : Вид-во «Університет Ушинського». 2022. 100 с.
14. Муніципальні фінанси : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Марія Сидорович. – Київ : НаУКМА, 2021. – 68 с. – (Серія «Могилянський підручник»).
15. Соціальне страхування : навч. посібник / М.Г. Марич. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022. 176 с.
16. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ . ДТЕУ, 2022. 324 с.
17. Фінансові інструменти: емісія муніципальних облігацій : наук.-практ. посіб. / В. І. Козак С. О. Москвін В. В. Посполітак. – К. : DESPRO, 2019. – 142 с.
18. Фінансові інструменти: операції з облігаціями : науково практичний посібник / В.І. Козак С. О. Москвін В. В. Посполітак. – К. : DESPRO, 2019. – 132 с.
19. Фінансовий контроль : навч.-метод. посіб. для здобув. вищої освіти ден. форми навч. 2-ге вид., доопр. і доп. [Електронне видання] / Т. Латковська, М. Сідор, Т. Голоядова. – Одеса : Фенікс, 2023.– 136 с.
20. Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Харків : ХНУВС, 2022. – 292 с.

Додаткова

1. А. Е. Шайнога. Публічні фінанси як складова фінансової системи. Доступ за посиланням: <https://periodicals.karazin.ua/economy/article/view/18313/16670>
2. Бліщук, К. (2022). Управління місцевими фінансами в умовах воєнного часу: проблеми та можливості для їх вирішення. Економіка та суспільство, (43). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-67>
3. Богдан Т. П. Державний борг і позики під час війни та методи їх поствоєнного врегулювання. Фінанси України. 2022. № 4. С. 27–45
4. Ватульов А. В. Бюджетний механізм в умовах трансформації економіки. Ефективна економіка. 2020. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7908>
5. Гаврилюк, В. (2023). До питання формування сучасної пенсійної системи України в умовах глобальних викликів. Економіка та суспільство, (51). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2481>
6. Гарбінська-Руденко А.В., Лямзіна О.В. Поняття та значення державного боргу України в умовах воєнного стану. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2022/11/49.pdf>
7. Єфименко Т. І., Іванов Ю. Б., Карпова В. В. Податкові пільги в умовах воєнного стану: управління комплаєнс-ризиком. Фінанси України. 2022. № 4. С. 7–26.
8. Жукова О.А., Михайлюк В.В. Теоретичні аспекти фінансового забезпечення підприємств комунального господарства. Подільський науковий вісник. № 2 (14). Вінниця. 2020. С. 10—14.
9. Загірняк Д. М., Глухова В. І., Кравченко Х. В. Діяльність комунальних підприємств і їх фінансове забезпечення в умовах децентралізації. Ефективна економіка. № 1, 2021. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8528>
10. Захожай К. В. Роль, функції та завдання державного бюджету України в сучасному суспільному економічному просторі. Режим доступу: http://www.investplan.com.ua/pdf/20_2017/5.pdf
11. Коляда Т.А. Вплив бюджетних видатків на темпи соціально-економічного розвитку України. Режим доступу: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/172.pdf
12. Коцюрубенко Г. М. Фінанси комунальних підприємств як об'єкт фінансового контролю: теоретичний аспект/ Г. М. Коцюрубенко, М. І. Іоргачова// Глокалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки: збір.матер.Всеукр.наук-практ.конф.молодих вчених (Одеса, 26 березня 2020 р.) [Електронний ресурс]. – Одеса: ОНЕУ,2020. – с.125-129
13. Куценко Т. Ф.. Публічні фінанси в Україні: зміст та структура з урахуванням сучасних тенденцій розвитку. Доступ за посиланням: http://www.economy.in.ua/pdf/6_2016/15.pdf Луніна І. О. Потенціал публічних фінансів для забезпечення видатків воєнного періоду та поствоєнного відновлення України. Фінанси України. 2022. № 8, С. 7–26.
14. Сергій Фролов, Ольга Григоращ, Володимир Орлов, Фатхі Шукаїрі. Аналіз функціонування публічних фінансів як головної ланки фінансової

системи України. Доступ за посиланням:
<http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/228172/227326>

15. Сидор Ірина, Денисюк Тетяна Державне пенсійне страхування в Україні: виклики сучасності та напрями реформування. Доступ за посиланням: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1492>

16. Тарасюк М. В., Сироветник О. С. Доходи бюджету в системі соціально-економічного розвитку України. Режим доступу: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/21_2_2018ua/21.pdf

17. Радіонов Ю. Д. Проблеми бюджету та їх вплив на регулювання економічного росту. Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/10_2013/8.pdf

18. Радіонов Ю. Д. Державні фінанси у воєнний та поствоєнний періоди. Фінанси України. 2022. № 10. С. 44–65.

19. Уткіна М.С. Фінансовий моніторинг як один із засобів протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 7. С. 292–295.

20. Шаповалов Є.О. Роль місцевих податків і зборів в умовах децентралізації. URL: <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/910>

21. Швайко М. Л. Розвиток публічних фінансів України у сучасних умовах. Доступ за посиланням: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/89.pdf

Інформаційні джерела:

1. Офіційний сайт Президента України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

3. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.budget.rada.gov.ua/>.

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.

6. Офіційний сайт Національного Банку України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

7. Офіційний портал Кабінету Міністрів України – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.

8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

9. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.

10. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dasu.gov.ua/>

11. Офіційний сайт Державної податкової служби України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tax.gov.ua/>

12. Офіційний сайт Київської міської ради. Київської міської державної адміністрації. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kyivcity.gov.ua/>